

BENCE LAJOS

A csönd beszél, hallgassanak a szavak!

(A 85 ESZTENDŐS NÉMETH JÁNOSNAK)

Megteremteni, megformázni
nap mint nap önmagunkat,
létezésünk parancs – lenne
örökkévalósági belépő, recept?

Úgy, mint tette Isten,
s csak úgy félkézből,
megteremté magát az
Embert, előnézetből szentet,
oldalnézetből: állatot.

Pusztá Anyaföldből: nem ércnél
maradandóbb kovakőből, sem málló
mészből, hanem agyagból,
ebből a végtelenségig
szárítható anyagból.
Nincs mást tenni ma sem:
egyfolytában ásni, gyúrni,
dagasztani, degeszre tömni
a formát, a vég nélküli
pörölyfolyamot, gányolni,
rúgni, a forgásába
beleszédült korongot,
idomítani a formátlan
mintát, égetni, végezni
ránctalanítást, színes
mázzal cizellálni
a terrakottát, nyugtatni a folyton
háborgó valót, tengernyi bajt.

Szigort faragni, bajszos
parasztaarcra, bájt körmölni leányra,
csillag végződést a dudákra, nálad
szebben ki tudna?
Tejesfazék formára, kancsót,

harangszoknyát és gatyában
szunnyadó dákót, ki mintázna
jobban náladnál, arányaiba dölten?
Katonák és lovagok, hősök és mezőjét
szemlélő apátot, gyilokszerszámot és
lapátot, ki fogat náladnál
nagyobb szigorról?
Kezed nyomán a Felfeszített is derűsen
mosolyog keresztjén, s fejfáját bár
viharok tépik, dacol a szelíd barna,
a puha okker, a szeder-színű
halotti halovány kékkal.
S ha eljön az etetés ideje,
tekintet szállítja a friss szénát,
eledelt – immár fél évszázada,
harcol a kéz az ideggel.
(De, mi van, ha a jászol,
törekeny, málló fatákolmány,
végül szétesik, s a szanaszéjjel
dülő szénát szelek tépdesik?)

Szavak, most békén maradjanak!
Adytól, Vörösmartytól, Babbitstól
meggyúrt magyar hangzók kovászként
dagadni-kelni félretéve,
kályha-melegben ébren aludjanak!
Most itt, az Anyag beszél a Csönddel:
helyetted dalol a táj és
az ember, a szellemnek gyógyír,
a léleknek szelíd lankák,
tükörsima tenger...

(Mellékdal)

S ha a már túl sok volt a csöndből
és szépből, s a kéj is futva
illan el, bögrénkben mindig maradjon
koccintásnyi bor, múzsa csalogatónak,
míg az Idő – mi dolgunk ezzel! –
a kő tunyaságát felcserélve,
fejünk felett, nagy köröket
írva le, örök körforgást mímelve,
nélkülünk fut tova!